

PLÁN VÝCHOVY A PÉČE

pro období 2026/2027

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Projekt je financován Evropskou unií v rámci Národního plánu obnovy.

Poskytovatel / zřizovatel	Obec Dlouhá Lhota
IČ	00473804
Místo poskytování služby	Dlouhá Lhota 89, 263 01 Dobříš
E-mail	kancelar@ds-dlouha-lhota.cz
Telefon	+420 733 126 535
Kapacita zařízení	48 dětí – dva kolektivy po nejvýše 24 dětech
Věk dětí	od 1 roku do zahájení povinné školní docházky
Provozní doba	pondělí–pátek 6:30–16:30
Dětské skupiny	Kolomazníček – Zelená (přízemí) – mladší děti Kolomazníček – Modrá (1. patro) – starší děti
Účinnost	od 1. září 2026

Tento dokument je společným rámcem pro oba kolektivy Dětské skupiny Kolomazníček. Výchova a péče se vždy přizpůsobuje skutečnému věkovému složení, vývojové úrovni a individuálním potřebám přítomných dětí. Zařazení dítěte do Zelené nebo Modré skupiny vychází především z věku, zároveň může zohlednit vývojovou úroveň dítěte a sourozenecké vazby.

1. Účel a právní východiska plánu

Tento Plán výchovy a péče (dále jen „PVP“) vymezuje společné hodnoty, cíle, podmínky, metody a praktické postupy péče o děti v Dětské skupině Kolomazníček. Je základním pracovním dokumentem pro pečující osoby a současně srozumitelně informuje rodiče o tom, jakým způsobem je péče uskutečňována.

PVP je zpracován zejména v návaznosti na zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, ve znění pozdějších předpisů, především § 10, a na vyhlášku č. 350/2021 Sb., příloha č. 1, kritérium Kvalita plánu výchovy a péče. Dokument zohledňuje také metodický materiál MPSV Průvodce pro naplňování standardů kvality péče.

Základní zásada: písemný plán a skutečná praxe musí být v souladu. Pečující osoby volí činnosti podle aktuálního věku, schopností, zdravotního a psychického stavu dětí, nikoli mechanicky podle předem připraveného programu.

PVP je zaměřen na péči o dítě, rozvoj jeho schopností a dovedností, osvojování kulturních, hygienických a sociálních návyků, formování osobnosti a podporu zdravého fyzického i psychického vývoje. Ve vztahu k dítěti se nepoužívají nepřiměřené výchovné prostředky, ponižování, zastrasování, fyzické tresty ani jiné postupy zasahující do důstojnosti dítěte.

1.1 Zpřístupnění, smlouva, změny a uchování

- PVP je přílohou smlouvy o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.
- Rodiče jsou s PVP seznámeni před zahájením poskytování služby.
- PVP je trvale dostupný v prostorách dětské skupiny přístupných rodičům a je zveřejněn na webu ds-dlouha-lhota.cz.
- O změně PVP nebo vnitřních pravidel poskytovatel rodiče písemně informuje. Rodič se se změnami seznámí; do 30 dnů ode dne písemného seznámení může od smlouvy odstoupit.
- PVP se vyhodnocuje průběžně; nejméně jednou ročně je provedena souhrnná revize. Při významné změně věkového složení, provozu nebo potřeb dětí se plán aktualizuje bez zbytečného odkladu.
- Jeden výtisk PVP a vnitřních pravidel poskytovatel uchovává i po pozbytí jejich platnosti po stejnou dobu, po kterou uchovává smlouvy, které na tyto dokumenty odkazují.

2. Charakteristika Dětské skupiny Kolomazníček

Kolomazníček je obecní dětská skupina vytvářející bezpečné, podnětné a srozumitelné prostředí pro děti od 1 roku do zahájení povinné školní docházky. Zařízení tvoří dva samostatné kolektivy, každý s kapacitou nejvýše 24 dětí. Provozní doba je 6:30–16:30.

Důraz je kladen na individuální přístup, bezpečí, vztahovou jistotu, dostatek volné hry, pohyb, pobyt venku, tvoření, komunikaci a postupné osamostatňování dítěte. V kolektivu o kapacitě až 24 dětí se tento přístup zajišťuje především prací v menších skupinách, diferenciací činností a stabilním týmem pečujících osob.

2.1 Dva kolektivy a prostředí

Péče probíhá ve dvou věkově oddělených kolektivech v jedné budově. Oddělení mladších a starších dětí umožňuje přizpůsobit rytmus dne, délku činností, sebeobsluhu, odpočinek i nároky na pohyb a řeč skutečnému věku.

Kolektiv	Umístění	Věkové zaměření	Charakter prostředí
Zelená skupina	přízemí, kapacita 24 dětí	věk 12 měsíců až 3 roky	klidnější tempo, více individuální péče, zázemí pro plenovou hygienu, kratší řízené chvilky, snadný přístup na zahradu
Modrá skupina	1. patro, kapacita 24 dětí	věk od 3 let do zahájení povinné školní docházky	více prostoru pro námětovou hru, tvoření, spolupráci a delší soustředěnou činnost; interaktivní tabule POMOCNÍČEK 65"

Zařazení dítěte do konkrétního kolektivu stanoví poskytovatel podle věku, vývojové úrovně, kapacity skupin a nejlepšího zájmu dítěte. Sourozenci mohou být po dohodě s rodičem zařazeni do různých kolektivů, pokud to lépe odpovídá jejich potřebám.

Obě skupiny mají hernu přizpůsobenou věku dětí, zázemí pro stolování, hygienu a odpočinek a přístup ke klidnějšímu místu, kam se dítě může na krátkou dobu uchýlit mimo hlavní dění skupiny. Venkovní činnosti probíhají na zahradě a v blízkém okolí obce. Zelená skupina využívá zahradu častěji a v kratších úsecích; Modrá skupina častěji spojuje zahradu s delší vycházkou.

Modrá skupina je vybavena interaktivní tabulí POMOCNÍČEK 65" (SchoolBoard, All-in-One, Windows 11, mobilní varianta s elektrickým nastavením výšky). Tabule je jednou z pomůcek pro starší děti. Podrobnosti jejího použití stanovuje kapitola 5.3.

Při naplněné kapacitě 13–24 dětí je v každém kolektivu přítomno nejméně 3 pečující osoby podle § 7 zákona č. 247/2014 Sb. Tento počet se zvyšuje s ohledem na počet dětí do 2 let, zdravotní stav dětí a délku jejich pobytu. Činnosti se běžně organizují tak, že část dětí má volnou hru, část individuální nebo maloskupinovou nabídku a pečující osoby se věnují přehledně vymezeným skupinám. Tím se předchází situaci, kdy by 24 dětí pracovalo stále jako jeden velký celek.

2.2 Místní zakotvení

Název Kolomazníček odkazuje k historii Dlouhé Lhoty a tradiční výrobě kolomazi. Místní prostředí, příroda, tradice a život obce jsou přirozeným zdrojem témat. Děti poznávají cestu obcí, zahradu, roční období v okolní krajině a jednoduché příběhy spojené s místem, kde vyrůstají, způsobem přiměřeným svému věku.

2.3 Děti v povinném předškolním roce

Dětská skupina není mateřskou školou podle školského zákona. U dětí, které plní povinné předškolní vzdělávání individuální formou prostřednictvím kmenové mateřské školy, Kolomazníček vytváří vhodné podmínky pro všestranný rozvoj a může při respektování zákonných rolí spolupracovat s rodiči a kmenovou mateřskou školou. Program dětské skupiny nenahrazuje právní povinnosti rodiče ani ověřování individuálního vzdělávání v kmenové mateřské škole.

3. Výchovná filozofie, hodnoty a přístup k dítěti

Péče v Kolomazníčku vychází z těchto hodnot:

- Bezpečí a důvěra – dítě potřebuje stabilní, čitelné a laskavé prostředí a spolehlivého dospělého.
- Respekt a důstojnost – dítě je plnohodnotná osobnost; pečující osoba s ním komunikuje klidně a s respektem.
- Individuální přístup – děti nejsou porovnávány mezi sebou a jejich tempo vývoje je respektováno.
- Hra jako hlavní prostředek učení – dítě se učí především vlastní aktivitou, pohybem, napodobováním, zkoumáním a prožitkem.
- Přiměřené hranice – pravidla jsou jednoduchá, srozumitelná, předvídatelná a uplatňovaná důsledně, nikoli trestajícím způsobem.
- Samostatnost – dospělý poskytuje tolik pomoci, kolik dítě potřebuje, ale ponechává mu prostor zkoušet věci vlastními silami.
- Spolupráce – důležitou součástí péče je partnerská komunikace s rodiči a jednotné, srozumitelné působení pečujících osob.

3.1 Komunikace s dítětem

- Pečující osoba se sklání do úrovně dítěte, oslovuje jej jménem a dává mu čas na reakci.
- Místo nálepkování dítěte popisuje situaci a konkrétní chování.
- Pomáhá dítěti pojmenovat emoce a hledat přijatelný způsob jejich vyjádření.
- Při konfliktu děti neponižuje ani automaticky nehledá viníka; nejprve zajistí bezpečí a poté vede děti k nápravě a porozumění.
- Dítě není nuceno k veřejnému vystupování, jídlu, spánku ani účasti na aktivitě, která v danou chvíli zjevně přesahuje jeho možnosti; je mu nabídnuta přiměřená alternativa.

4. Psychosociální podmínky

Cílem je sociálně bezpečné prostředí, ve kterém se dítě může projevovat přirozeně, navazovat vztahy a postupně získávat jistotu mimo rodinu. Ve velké skupině se toto prostředí udržuje předvídatelným rytmem, menšími pracovními skupinami a možností klidu.

Oblast	Jak je naplňována v praxi
Předvídatelnost	Děti znají základní rytmus dne; přechody jsou předem oznamovány a u mladších dětí doprovázeny jednoduchými rituály.
Vztahová jistota	Pečující osoby reagují citlivě zejména při příchodu, únavě, nejistotě a odloučení od rodiče. V Zelené skupině je vztahová jistota první prioritou.
Volba a autonomie	Dítě má v přiměřené míře možnost zvolit si hru, pomůcku, partnera i míru zapojení do nabídnuté aktivity.
Klid a soukromí	V každé skupině je možné uchýlit se do klidnější části prostoru a krátce odpočívat mimo hlavní aktivitu skupiny.
Vztahy mezi dětmi	Dospělí podporují spolupráci, střídání, půjčování, domluvu a bezpečné řešení konfliktů; ve velké skupině se konflikty řeší v menším kruhu, ne před všemi.
Emoce	Všechny emoce jsou přijatelné; hranice se vztahují k chování, které nesmí ohrožovat dítě ani ostatní.

V Kolomazníčku se nepoužívá zesměšňování, ironie na účet dítěte, vyhrožování opuštěním, kolektivní tresty, nucené omluvy bez porozumění situaci ani fyzické tresty.

5. Zohlednění věku a vývojových možností dětí

Věkové rozpětí 1–6 let je pokryto rozdělením do dvou kolektivů a další diferenciací uvnitř každé skupiny. Věk je orientační; rozhodující je skutečná vývojová úroveň a aktuální potřeby konkrétního dítěte.

Věková etapa	Typické potřeby	Způsob práce
Přibližně 1–2 roky	Bezpečná vazba, pravidelný rytmus, spánek, pohyb, smyslové poznávání,	Krátké činnosti, napodobování, říkanky, manipulace, velké pohybové aktivity, časté

(Zelená skupina)	jednoduchá řeč, pomoc se sebeobsluhou.	střídání činnosti a odpočinku, individuální péče.
Přibližně 2–3 roky (Zelená skupina)	Rozvoj řeči, autonomie, nácvik hygieny, první společná pravidla a krátká spolupráce.	Jednoduché instrukce, volba ze dvou možností, krátké skupinové činnosti, dostatek volné hry, podpora pojmenování emocí.
Přibližně 3–4 roky (Modrá skupina)	Rozvoj fantazie, sociální hry, komunikace, koordinace a sebeobsluhy.	Námětové hry, tvoření, pohyb, jednoduché pokusy, společné rituály, práce v malých skupinách.
Přibližně 4–6 let (Modrá skupina)	Složitější komunikace, spolupráce, plánování, vytrvalost, grafomotorika, orientace v okolním světě.	Projektovější a badatelské aktivity, příběhy, úkoly s více kroky, práce ve dvojicích a skupinách, rozvoj předmatematických a předčtenářských dovedností bez školního drilu.

5.1 Zelená skupina – mladší děti

V Zelené skupině je základem jistota, pravidelný rytmus a blízkost dospělého. Řízené chvíle jsou krátké. Velká část dne patří volné hře, pohybu, smyslovému zkoumání a sebeobsluze. Spánek, jídlo a plenová hygiena se přizpůsobují individuální potřebě dítěte víc než v Modré skupině. Dospělý dává slovní vzor, pojmenovává dění a emoce a nechává dítě zkoušet věci vlastními silami s přiměřenou pomocí.

5.2 Modrá skupina – starší děti

V Modré skupině se rozvíjí delší soustředění, spolupráce, vyjadřování, tvořivost a postupná samostatnost. Děti se učí plánovat jednoduchou činnost, domlouvat se a dokončit úkol. Předškolní dovednosti se nabízejí hrou a prožitkem, bez školního drilu a srovnávání výkonu. Děti, které plní povinný předškolní rok individuálně, zde nacházejí podněty ke všestrannému rozvoji, nikoli náhradu kmenové mateřské školy. Součástí vybavení skupiny je interaktivní tabule, která doplňuje, ale nenahrazuje hru s reálnými materiály.

5.3 Interaktivní tabule v Modré skupině

V Modré skupině se používá interaktivní tabule POMOCNÍČEK 65" (SchoolBoard; All-in-One s Windows 11, úhlopříčka 65" / 165 cm, mobilní stojan s elektrickým nastavením výšky). Součástí vybavení je vzdělávací obsah určený pro předškolní děti, zejména interaktivní programy a hry iškolička Barevné kamínky a další obrazový a 3D materiál. Výšku tabule pečující osoba nastaví tak, aby k ní děti dosáhly přirozeným pohybem a mohly ji ovládat prsty, ne z pozice pasivních diváků.

Tabule je doplňková pomůcka. Nenahrazuje volnou hru, tvoření rukama, pohyb, pobyt venku ani přímou komunikaci s dospělým a ostatními dětmi. Používá se krátce, cíleně a v souvislosti s tématem týdne nebo aktuálním zájmem dětí.

- činnost u tabule probíhá zpravidla v malé skupině nebo ve dvojici, ne jako dlouhé hromadné sezení celé skupiny
- dítě není k účasti nuceno; kdo se nezapojí, má k dispozici jinou přiměřenou činnost

- nabízí se prohlížení obrázků a příběhů, říkanky a písně, jednoduché hry, třídění, přiřazování, kreslení na velkou plochu a krátké badatelské podněty navázané na skutečný zážitek (např. po vycházce)
- čas u obrazovky je omezený a střídá se s pohybem a činností s reálnými předměty; tabule se nezapíná jako pozadí dne ani jako hlídání dětí
- obsah volí pečující osoba; nepoužívají se nevhodná videa, reklamy ani nesouvisející zábava
- Zelená skupina tabuli běžně nevyužívá – u dětí kolem jednoho a dvou let má přednost smyslová zkušenost, pohyb a vztah s pečující osobou

5.4 Diferenciace jedné aktivity

Stejné téma se nabízí více úrovněmi. Například při tématu „listy“ děti v Zelené skupině listy sbírají, mačkají a třídí podle velikosti; děti v Modré skupině hledají dvojice, porovnávají tvary, počítají, tvoří obrazce nebo popisují, z jakého stromu list pochází. Uvnitř každé skupiny se nabídka dále upravuje podle konkrétních dětí. Tím se předchází situaci, kdy je jedna aktivita pro část dětí příliš náročná a pro část nedostatečně podnětná.

6. Hlavní cíle výchovy a péče

Oblast	Sledované cíle
Kognitivní rozvoj	Podporovat zvědavost, pozornost, paměť a řešení jednoduchých problémů; vést k pozorování, porovnávání, třídění a experimentování; rozvíjet orientaci v čase, prostoru, množství a běžných situacích.
Jazykový a komunikační rozvoj	Rozšiřovat slovní zásobu přirozeným rozhovorem; rozvíjet porozumění řeči, vyjadřování potřeb, vyprávění a naslouchání; využívat říkanky, písně, příběhy, knihy, rytmizaci a dramatizaci.
Sociální rozvoj	Učit dítě navazovat bezpečné vztahy, spolupracovat a respektovat druhé; rozvíjet schopnost domluvit se, počkat, střídat se a požádat o pomoc; budovat přiměřenou odpovědnost za vlastní jednání a společné prostředí.
Emocionální rozvoj	Pomáhat rozpoznat a pojmenovat emoce; podporovat sebedůvěru a zdravou samostatnost; učit bezpečné strategie pro zvládání frustrace, odloučení a konfliktu.
Fyzický a motorický rozvoj	Rozvíjet hrubou i jemnou motoriku, rovnováhu, koordinaci oko–ruka a grafomotorické předpoklady; podporovat přirozený pohyb a pravidelný pobyt venku.
Sebeobsluha, hygiena a zdravé návyky	Postupně zvládat stolování, oblékání, ukládání věcí a osobní hygienu; vytvářet vztah k pořádku, odpočinku a pohybu; nevyužívat zahanbování při nehodách či nácvičku toalety.
Tvořivost, kultura a vztah ke světu	Rozvíjet hudební, výtvarné, pohybové a dramatické vyjadřování; seznamovat děti s tradicemi, přírodou, obcí a běžným životem; podporovat šetrný vztah k přírodě, věcem a prostředí.

7. Metody a formy práce

Činnosti se kombinují tak, aby den nebyl převážně řízený a děti měly dostatečný prostor pro spontánní hru. Ve velké skupině se řízené činnosti běžně nabízejí v malých skupinách, ne celé skupině najednou.

Forma / metoda	Praktické využití
Spontánní hra	Každodenní volná hra podle volby dítěte; dospělý pozoruje, podporuje a vstupuje jen tehdy, je-li to užitečné nebo nutné pro bezpečí.
Prožitkové učení	Poznatek se spojuje s přímou zkušeností – vycházka, práce s materiálem, pozorování, jednoduchý pokus, příprava běžné činnosti.
Nápodoba	Zejména v Zelené skupině se děti učí sledováním dospělého a ostatních dětí.
Individuální práce	Krátká cílená podpora podle aktuální potřeby, zájmu nebo vývojové oblasti.
Malá skupina	Činnost pro několik dětí umožňuje přizpůsobit náročnost a poskytnout více podpory; základní způsob práce při naplněné kapacitě.
Společný kruh	Krátké přivítání, rozhovor, písnička nebo představení tématu; v Zelené skupině jen krátce, v Modré skupině podle schopnosti udržet pozornost.
Pohyb a pobyt venku	Přirozený pohyb, zahrada, vycházky, pozorování přírody, hry a bezpečné zvládání terénu.
Tvořivé a smyslové činnosti	Malování, modelování, hudba, rytmus, manipulace s přírodninami, vodou, pískem a dalšími bezpečnými materiály.
Interaktivní tabule (Modrá skupina)	Krátká cílená práce u tabule POMOCNÍČEK 65" v malé skupině: obrázky, příběhy, písničky, jednoduché hry a kreslení na velkou plochu. Doplnuje téma týdne, nenahrazuje hru ani pobyt venku.

8. Denní režim

Denní režim je orientační a pružný. Pevné body tvoří provozní doba, stravování a odpočinek; ostatní časy se mohou měnit podle počasí, věku dětí, akcí a aktuální situace. Délka řízených činností se vždy řídí schopností dětí udržet pozornost.

Čas	Obvyklý průběh
6:30–8:00	Příchody dětí, předávání informací od rodičů, spontánní hry a adaptace na nový den.
8:00–8:20	Ranní cvičení.
8:20–9:00	Hygiena a dopolední svačina; postupná podpora samostatnosti.
9:00–9:30	Činnosti dle plánu výchovy a péče; za příznivého počasí venku.
9:30–11:30	Hygiena, pobyt venku na zahradě nebo vycházka. Při nepříznivém počasí hry uvnitř.
11:30–12:00	Hygiena, oběd, klidné stolování a sebeobsluha.
12:00–12:30	Vyzvedávání dětí po dopoledni.
12:30–14:00	Odpočinek a relaxace; dětem s nižší potřebou spánku tiché činnosti.
14:00–14:30	Hygiena, odpolední svačina.
14:30–16:30	Odpolední hry, volný program, při příznivém počasí venku, odchody dětí.

V Zelené skupině se režim častěji odchyluje podle spánku, jídla a plenové péče dětí kolem jednoho a dvou let. Společný kruh je kratší, přechody pomalejší a část dopoledne může probíhat v menších vlnách odchodu na zahradu. V Modré skupině je rytmus dne zřetelnější a nabízí více prostoru pro delší tvoření, rozhovor a spolupráci. Odpolední odchod do 16:30 probíhá postupně; děti, které odcházejí dříve, dostávají uzavřenou činnost, aby odchod nebyl rušivý.

9. Pobyt venku, pohyb a vztah k přírodě

Část dne je pravidelně vyhrazena pobytu venku. U kolektivů s kapacitou 13–24 dětí se vychází z vyhlášky č. 410/2005 Sb.: denní doba pobytu venku je zpravidla 2 hodiny dopoledne, odpoledne se řídí délkou pobytu dítěte v zařízení. V zimním i letním období lze dobu upravit podle teplot. Pobyt venku lze zkrátit nebo vynechat pouze při mimořádně nepříznivých klimatických podmínkách nebo při vzniku či hrozbě smogové situace. V letních měsících se činnosti v co největším rozsahu přenášejí ven nebo do stínu.

Pobyt venku probíhá na zahradě, při vycházce v obci nebo v blízkém přírodním prostředí. Zelená skupina upřednostňuje zahradu a kratší, pomalejší vycházky. Modrá skupina častěji využívá delší cestu obcí, pozorování a jednoduchá badatelská zadání.

- každodenní přirozený pohyb – chůze, běh, překonávání bezpečných překážek, hry s míčem, rovnováha
- pozorování změn ročních období, počasí, rostlin a živočichů
- vedení k bezpečnému pohybu v obci a základním pravidlům při přecházení komunikace
- péče o prostředí – uklízení po aktivitě, šetrné zacházení s přírodninami a vybavením
- přiměřené otužování pohybem a pobytem venku, nikoli vystavováním dětí nevhodným podmínkám
- při vynechání pobytu venku se zařazuje náhradní pohybový program v herně, ne pouze klidová volná hra

10. Stravování, pitný režim, hygiena a odpočinek

10.1 Stravování

Konkrétní organizační a smluvní podmínky stravování stanovují vnitřní pravidla a smlouva s rodičem. Výchovným cílem během stolování je vytvořit klidný vztah k jídlu a postupně rozvíjet sebeobsluhu.

- dítě má dostatek času na jídlo a je vedeno k přiměřenému používání příboru a nádobí
- do jídla se dítě nenutí a není za nesnědené jídlo zahanbováno
- pitný režim je dětem dostupný v průběhu dne způsobem odpovídajícím jejich věku
- dietní nebo jiné specifické stravovací potřeby se řeší individuálně s rodičem v mezích provozních a zdravotních možností zařízení
- v Zelené skupině se stolování více individuálně podporuje; v Modré skupině se posiluje samostatnost a kultura stolování

10.2 Hygiena a sebeobsluha

Děti jsou vedeny k mytí rukou, používání toalety nebo k postupnému přechodu od plen, péči o nos, oblékání, ukládání osobních věcí a úklidu po hře. Dospělý poskytuje pomoc bez spěchu a zahanbování. V Zelené skupině je hygiena součástí individuální péče; nácvik toalety probíhá v dohodě s rodičem a podle vývojové připravenosti dítěte.

10.3 Odpočinek a spánek

Po obědě je vytvořen klidový režim. Dítě, které spánek potřebuje, má podmínky ke spánku. Dítě s nižší potřebou spánku může po přiměřené době klidu přejít k tiché aktivitě tak, aby nerušilo spící děti. U dětí v Zelené skupině je režim odpočinku výrazně individuální a může zahrnovat i dopolední spánek, pokud jej dítě potřebuje.

11. Individuální potřeby dítěte

Individuální přístup není výjimkou, ale běžným způsobem práce. Pečující osoby průběžně sledují, co konkrétní dítě potřebuje k bezpečnému a přiměřenému zapojení.

Situace	Příklady přizpůsobení
Únava / horší den	Zkrácení aktivity, nabídka klidného místa, menší skupina, více podpory při přechodech.
Pomalejší adaptace	Předvídatelný rituál příchodu, oblíbený předmět, kratší pobyt po dohodě s rodičem, stabilní pečující osoba.
Jazyková nejistota	Jednodušší věty, ukázka, obrázek nebo gesto, více času na odpověď, opakování bez zesměšňování.
Vyšší potřeba pohybu	Častější možnost bezpečného pohybu, praktický úkol, zapojení do manipulace a přenášení lehkých pomůcek.
Výrazný zájem / nadání	Rozšíření aktivity o obtížnější variantu, více samostatnosti, možnost předvést řešení ostatním bez tlaku.
Dočasné zdravotní omezení	Úprava pohybové zátěže a režimu v mezích bezpečné péče a podle informací od rodiče; při příznacích onemocnění se postupuje podle vnitřních pravidel.
Nepravidelná docházka	Téma týdne se nabízí tak, aby je dítě pochopilo i bez účasti od pondělí; pečující osoba je krátce uvede do dění.

12. Péče o dítě se specifickými potřebami

Kolomazníček je otevřený přijetí dítěte se specifickými potřebami, pokud lze v konkrétních personálních, prostorových a provozních podmínkách zajistit bezpečnou a kvalitní péči. Potřeby dítěte a možné úpravy se vždy předem projednají s rodičem, týmem pečujících osob a podle povahy potřeb také s odborníkem. Pokud poskytovatel dospěje k tomu, že bezpečí nebo přiměřenou péči zajistit nelze, je oprávněn dítě nepřijmout. Rozhodování vychází z nejlepšího zájmu dítěte.

PVP neslibuje poskytování zdravotních, terapeutických nebo speciálněpedagogických služeb, které dětská skupina nemá personálně či odborně zajištěny. Rozsah podpory musí vždy odpovídat reálným možnostem zařízení.

12.1 Co lze v běžném provozu upravit

- úprava tempa, délky a obtížnosti činností a práce v menší skupině
- vizuální podpora, předvídatelný režim a jednoduché rituály přechodů
- klidová zóna a možnost krátkého odloučení od hlavního dění
- úprava komunikace (jednodušší slovník, gesta, obrázky, více času na odpověď)
- dopomoc při sebeobsluze, stolování a pohybu v budově
- dietní nebo jiné stravovací omezení v mezích provozu a po dohodě s rodičem
- častější předávání informací s rodičem a případné zprostředkování kontaktu na odborné pracoviště

12.2 Postup před nástupem

- rodič popíše potřeby dítěte, běžný režim, způsoby komunikace, možné spouštěče stresu, sebeobsluhu a bezpečnostní rizika
- poskytovatel posoudí potřebné úpravy prostředí, režimu a způsobu práce a stanoví, co je reálně možné zajistit
- dohodne se způsob předávání informací mezi rodičem a pečujícími osobami a případně konzultace s odborným pracovištěm
- pečující osoby, které budou o dítě pečovat, jsou s relevantními postupy seznámeny při zachování důvěrnosti údajů

12.3 Podpora během docházky

- nastavená podpora se pravidelně vyhodnocuje; pokud přestane stačit, hledá se úprava nebo jiné řešení s rodičem
- objeví-li se specifická potřeba až v průběhu docházky, poskytovatel situaci řeší ve spolupráci s rodinou a podle potřeby doporučí odbornou konzultaci
- podpora dítěte nesmí ohrozit bezpečnost ostatních dětí ani přiměřený chod kolektivu

13. Adaptace dítěte

Podrobný proces nástupu je zpracován samostatným Adaptačním plánem Dětské skupiny Kolomazníček. Tento PVP na něj navazuje.

- před nástupem se zjišťují individuální potřeby dítěte rozhovorem s rodičem a prostřednictvím potřebných údajů o dítěti

- adaptace je individuální; její délka ani počet hodin nejsou pro všechny děti stejné
- rodič může být v úvodní fázi přítomen a docházka se zpravidla navyšuje postupně
- rodič je průběžně informován o tom, jak dítě pobyt zvládá, a společně s pečující osobou se domlouvá další postup
- dítě není nuceno do aktivit; nejprve je podporováno navázání vztahu s pečující osobou a pocit bezpečí
- v Zelené skupině bývá adaptace pozvolnější a více vázaná na jednu stálou pečující osobu
- pokud adaptace dlouhodobě probíhá s výraznými obtížemi, poskytovatel a rodič společně hledají úpravu postupu a případně doporučí konzultaci s vhodným odborníkem

14. Sledování vývoje dítěte a individualizace péče

Sledování vývoje slouží k lepšímu porozumění dítěti a plánování podpory, nikoli k diagnostice nebo porovnávání dětí. Pečující osoby si všímají zejména změn a pokroků v komunikaci, pohybu, sebeobsluze, vztazích, emocích, hře a poznávání.

14.1 Zásady pozorování

- pozorování probíhá přirozeně při běžných činnostech
- za každé dítě je určena klíčová pečující osoba, která sledování koordinuje a informace předává týmu
- u každého dítěte se pořídí stručný záznam nejméně dvakrát za školní rok a dále vždy při výrazné změně, obtížné adaptaci nebo žádosti rodiče
- záznamy jsou stručné, věcné a popisné; nepoužívají nálepky ani neověřené diagnózy
- důležitý je vývoj v čase, ne jednorázový výkon
- při nápadné změně chování nebo vývoje se nejprve ověřují okolnosti a informace se citlivě sdílí s rodičem
- osobní informace o dítěti jsou sdíleny pouze s osobami, které je potřebují pro zajištění péče, a uchovávají se podle pravidel ochrany osobních údajů

14.2 Doporučený minimální záznam

Pole	Obsah
Datum / období	Kdy bylo pozorování provedeno.
Situace	Konkrétní hra, stolování, pobyt venku, komunikace, sebeobsluha apod.
Co dítě zvládá / co se změnilo	Věcný popis pozorovaného chování nebo dovednosti.
Potřeba podpory	V čem dítě potřebuje pomoc, více času nebo jinou formu aktivity.
Další postup	Co v běžné péči vyzkoušíme a kdy vyhodnotíme účinek.

15. Spolupráce a komunikace s rodiči

Rodič je hlavním partnerem v péči o dítě. Komunikace je věcná, respektující a zaměřená na potřeby dítěte. Denní předávání u dveří slouží k provozním a aktuálním informacím; o vývoji a citlivějších tématech se hovoří v klidu a v dohodnutém čase.

- při příchodu rodič předává informace významné pro daný den (spánek, zdravotní stav, mimořádná událost, změna vyzvednutí apod.)
- při odchodu pečující osoba podle potřeby stručně informuje o průběhu dne, jídle, odpočinku, náladě nebo důležité události
- citlivá a složitější témata se neřeší před ostatními rodiči a dětmi; domluví se klidný rozhovor
- rodičům je nabízena individuální konzultace nejméně dvakrát za školní rok; vychází z pozorování dítěte a z podnětů rodiče
- mimo dohodnuté konzultace lze komunikovat osobně, telefonicky nebo e-mailem na kancelar@ds-dlouha-lhota.cz
- při vývojových nebo adaptačních obtížích se stanoví konkrétní společný postup a termín jeho vyhodnocení
- rodič může předat poznatky o zájmech, změnách a potřebách dítěte, které pomáhají nastavit péči
- zpětná vazba rodičů k průběhu péče a k PVP se zjišťuje nejméně při roční revizi, případně dotazníkem nebo rozhovorem

16. Tematické plánování během roku

Tematické bloky nejsou závazným učebním plánem. Slouží jako inspirace a rámec, který se přizpůsobuje dětem, počasí, událostem v obci a jejich aktuálním otázkám a zájmům. Téma týdne musí být srozumitelné i dítěti s nepravidelnou docházkou. V Zelené skupině se témata zjednodušují na smysly, pohyb, říkanky a konkrétní předměty; v Modré skupině se rozvíjejí do příběhů, souvislostí a jednoduchých projektů.

Období / téma	Možné náměty	Rozvíjené oblasti
Září – Já a Kolomazníček	Seznamujeme se, moje značka a věci, kdo je kdo, bezpečí, pravidla, zahrada, cesta do skupiny.	Adaptace, vztahy, komunikace, sebeobsluha.
Říjen – Podzim kolem nás	Listy, barvy, plody, vítr, déšť, sklizeň, tvoření z přírodnin, práce na zahradě.	Smysly, poznávání, motorika, slovní zásoba.
Listopad – Domov a naše obec	Rodina, domy, povolání, Dlouhá Lhota, cesta obcí, bezpečný pohyb, příběh kolomazi přiměřený věku.	Sociální svět, orientace, vztah k místu.
Prosinec – Světlo, tradice a společné chvíle	Adventní zvyky, písně, příběhy, tvoření, pomoc druhým, zvyky v obci.	Kultura, emoce, spolupráce, tvořivost.
Leden – Zima a naše tělo	Zimní počasí, oblečení, stopy na zahradě, pohyb, zdraví, části těla.	Motorika, zdravé návyky, poznávání.
Únor – Příběhy, hudba a	Masky, rytmus, knihy, dramatizace, fantazie,	Řeč, tvořivost, sociální hra.

masopust	společná slavnost.	
Březen – Probouzí se příroda	Semínka, první rostliny na zahradě, voda, mláďata, změny počasí.	Pozorování, experiment, vztah k přírodě.
Duben – Země, doprava a bezpečí	Třídění, péče o okolí, dopravní prostředky, pravidla pro chodce, cesta po Dlouhé Lhotě.	Odpovědnost, logika, bezpečné chování.
Květen – Lidé, vztahy a pomoc	Kamarádství, emoce, pomoc, oslava blízkých, společná práce v kolektivu.	Emoce, komunikace, empatie.
Červen – Léto, voda a výpravy	Voda, hmyz, výlety, hry venku, bezpečnost v létě, delší pobyt na zahradě.	Pohyb, příroda, samostatnost.
Červenec–srpen – Prázdninový rytmus	Opakování oblíbených her, voda, stín, volnější program, kratší témata podle přítomných dětí.	Pohyb, pohoda, kontinuita péče.

17. Systém krátkodobého plánování

Pečující osoby plánují konkrétní práci s dětmi v kratších časových úsecích, typicky na týden, zvláště pro Zelenou a Modrou skupinu. Plánování vychází z tematického rámce, ale především z aktuální skladby a potřeb dětí přítomných v daném týdnu.

Krok	Otázka pro pečující osoby
1. Pozorování	Co děti právě zajímá? Co se jim daří? Kde potřebují podporu?
2. Cíl	Kterou oblast chceme přirozeně podpořit – řeč, vztahy, pohyb, samostatnost, poznávání...?
3. Nabídka	Jaké 2–4 různorodé činnosti lze nabídnout a jak je upravit pro mladší a starší děti v rámci skupiny?
4. Prostředí	Co připravíme do prostoru, aby si děti mohly téma samy dál rozvíjet ve volné hře?
5. Reflexe	Co děti skutečně zaujalo? Co bylo příliš lehké či těžké? Co příště změním?

17.1 Příklad diferenciací týdenního tématu „Voda“

Zelená skupina – mladší děti	Modrá skupina – starší děti
Přelévání vody, pojmy mokré/suché, jednoduché písničky, mytí rukou s doprovodem.	Co plave a co se potopí, skupenství vody, měření objemu různými nádobami, rozhovor o šetření vodou.
Chůze v bezpečně připravené „dešťové“ dráze, otisky houbičkou.	Společné plánování jednoduchého pokusu, kresba výsledku, popis postupu.

18. Pravidla bezpečného a respektujícího vedení

Bezpečnostní a nouzové postupy jsou podrobně upraveny dalšími interními dokumenty. V rámci výchovy a péče se děti učí bezpečnému chování především názorně, opakováním a přiměřenými pravidly.

- před zahájením nové činnosti pečující osoba přiměřeně věku vysvětlí bezpečné používání pomůcek

- při vycházce jsou děti vedeny k základním pravidlům pohybu mimo zařízení; Modrá skupina nácvik více procvičuje na cestě obcí, Zelená skupina na kratších trasách a zahradě
- pohyb mezi přízemím a 1. patrem probíhá jen s dohledem a podle provozních pravidel
- při konfliktu je prioritou fyzická bezpečí; následně se situace řeší bez ponižování
- rizikové chování se zastavuje klidně a jednoznačně; hranice je formulována pozitivně, kdykoli je to možné
- děti jsou vedeny k tomu, že mohou odmítnout nežádoucí dotek a říci dospělému, pokud se necítí bezpečně

Péče je organizována tak, aby se přirozená dětská aktivita a přiměřené vývojové výzvy nezaměňovaly za bezrizikové prostředí bez pohybu. Rizika se řídí a vysvětlují, nikoli řeší zákazem veškeré samostatnosti.

19. Vyhodnocování kvality a naplňování PVP

Vedoucí dětské skupiny společně s pečujícími osobami sleduje nejen to, zda je dokument formálně aktuální, ale zejména zda odpovídá skutečné praxi v Zelené i Modré skupině.

Frekvence	Co se vyhodnocuje	Výstup
Průběžně	Reakce dětí, bezpečí, únava, zájem, přiměřenost aktivit.	Okamžitá úprava činnosti nebo režimu.
Týdně / při plánování	Co fungovalo v dané skupině, co děti potřebují, jak diferencovat další nabídku.	Krátká reflexe a plán na další období.
Dle potřeby u dítěte	Vývoj, adaptace, změna potřeb nebo dlouhodobá obtíž.	Dohoda pečujících osob a konzultace s rodičem.
Nejméně 2× ročně	Pozorování každého dítěte a nabídka konzultace rodiči.	Záznam a případná úprava podpory.
Nejméně 1× ročně	Soulad PVP se skutečnou věkovou skladbou, provozem obou skupin a metodikou MPSV; zpětná vazba rodičů a týmu.	Revize dokumentu a případné změny.

19.1 Kontrolní otázky pro tým

- Odpovídají nabízené aktivity skutečnému věku dětí v Zelené a Modré skupině?
- Je v průběhu dne dostatek volné hry a zpravidla dvoudinového pobytu venku?
- Pracujeme u naplněné kapacity v menších skupinách, ne stále s celou skupinou najednou?
- Má každé dítě možnost být úspěšné a zároveň přiměřeně rozvíjené?
- Reagujeme na zdravotní, psychický a emoční stav dítěte?
- Je komunikace s dětmi respektující i ve stresových situacích?
- Umíme v praxi popsat, jak bychom upravili péči pro dítě se specifickou potřebou?
- Odpovídá to, co děláme, tomu, co je napsáno v PVP?

20. Návaznost na další dokumenty

PVP tvoří jeden celek s dalšími provozními a kvalitativními dokumenty poskytovatele. Podrobnosti, které náleží do jiného dokumentu, zde nejsou duplicitně upravovány.

Dokument	Návaznost na PVP
Adaptační plán	Podrobný proces nástupu dítěte a zapojení rodiče do adaptace.
Vnitřní pravidla	Organizace služby, provozní doba, příchody a odchody, stravování, nemocnost, úhrady a další provozní pravidla.
Postupy sledování vývoje dítěte	Způsob evidence pozorování a využití zjištění pro individualizaci péče.
Pravidla komunikace s rodiči	Způsob běžné i citlivé komunikace, konzultace a předávání informací.
Bezpečnostní a nouzové postupy	Konkrétní odpovědnosti a postupy pro rizikové a mimořádné situace.

21. Závěrečná ustanovení

Tento PVP je závazným pracovním rámcem pro pečující osoby Dětské skupiny Kolomazníček. Jeho smyslem není vytvářet školní výkonové požadavky, ale zajistit bezpečnou, citlivou, věkově přiměřenou a rozvojově podnětnou péči v Zelené i Modré skupině.

Při rozporu mezi předem plánovanou aktivitou a aktuální potřebou dítěte má přednost bezpečí, zdravotní a psychický stav dítěte a jeho nejlepší zájem. Při změně právních předpisů, metodických požadavků nebo podmínek provozu poskytovatel dokument přiměřeně aktualizuje.

Údaj	Doplnění / podpis
Zpracoval(a)	
Schválil(a) za poskytovatele	
Funkce	
Datum schválení	
Účinnost	1. 9. 2026
Datum nejbližší plánované revize	nejpozději 31. 8. 2027

Příloha A – Vzor týdenního pracovního plánu

Týdenní plán se vyplňuje zvlášť pro Zelenou a Modrou skupinu. Není nutné jej „splnit“. Je pracovním nástrojem, který se mění podle reálného průběhu týdne.

Položka	Záznam
Skupina	Zelená skupina / Modrá skupina
Téma / podnět dětí	
Aktuální věková skladba a potřeby	
Cíle týdne	

Nabídka činností	
Volná hra / připravené prostředí	
Pobyt venku (cíl zpravidla 2 hod. dopoledne)	
Individuální podpora	
Děti s nepravidelnou docházkou – jak je uvedeme	
Reflexe – co fungovalo / co změnit	

Příloha B – Vzor stručného záznamu pozorování dítěte

Záznam má být věcný a stručný. Neobsahuje neověřené diagnózy ani hodnotící nálepky. U každého dítěte se pořizuje nejméně dvakrát za školní rok.

Položka	Záznam
Dítě / interní označení	
Skupina	Zelená / Modrá
Klíčová pečující osoba	
Datum / období	
Konkrétní situace	
Co bylo pozorováno	
Silná stránka / pokrok	
Potřeba podpory	
Dohodnutý postup	
Vyhodnocení	
Konzultace s rodičem (datum / stručný závěr)	

Příloha C – Kontrolní matice požadavků na kvalitu PVP

Interní kontrola pro vedení a pečující osoby, že PVP pokrývá kritérium Kvalita plánu výchovy a péče podle přílohy č. 1 vyhlášky č. 350/2021 Sb.

Požadavek standardu	Kde je řešen	Jak se prokazuje v praxi
Zohlednění věkového složení dětí	kap. 2.1, 5, 7, 8, 17	Dva věkově oddělené kolektivy, diferencované činnosti, přiměřená délka a obtížnost.
Individuální potřeby vzhledem ke zdravotnímu a psychickému stavu	kap. 4, 8, 10, 11, 14	Úprava režimu, aktivit a podpory podle aktuálního stavu dítěte.
Vhodné psychosociální podmínky	kap. 3 a 4	Respektující komunikace, předvídatelnost, klidová zóna, práce v menších skupinách.
Výchovné hodnoty a přístupy	kap. 3, 6 a 7	Hra, prožitky, individualizace, rozvoj

rozvíjející potenciál dítěte		kognitivních, sociálních, emočních, fyzických a jazykových dovedností.
Podmínky a způsob péče o dítě se specifickými potřebami	kap. 12	Otevřené přijetí s posouzením podmínek, dohoda podpory, průběžné vyhodnocení.
Část dne vyhrazena pobytu venku	kap. 8 a 9	Zpravidla 2 hodiny dopoledne, záznam v týdenním plánu, náhradní pohyb při vynechání.

Použité právní a metodické zdroje

- Zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, ve znění pozdějších předpisů – zejména § 7 a § 10.
- Vyhláška č. 350/2021 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině – příloha č. 1, kritérium Kvalita plánu výchovy a péče.
- Vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých – zejména § 21 odst. 2 k pobytu venku.
- MPSV: Průvodce pro naplňování standardů kvality péče.
- MPSV: Metodika pro poskytovatele dětských skupin.